

Gra terenowa

„Dwa brzegi, jedno miasto”

Czas przejścia: 1,5 / 2 godziny

Czasem wystarczy wyjść na spacer, by cofnąć się w czasie. Wystarczy dobrze się rozejrzeć, zadać kilka pytań i... pozwolić historii przemówić. Taka właśnie myśl przyświeca naszej grze terenowej „Dwa brzegi – jedno miasto” – edukacyjnemu spacerowi z historią w tle, który powstał z okazji 110-lecia połączenia Podgórza z Krakowem.

To wydarzenie z 1915 roku na zawsze zmieniło mapę i tożsamość naszego miasta. W symbolicznym geście pojednania, na środku Mostu Krakusa, prezydent Krakowa Juliusz Leo i burmistrz Podgórza Franciszek Maryewski podali sobie dłonie – łącząc dwa dotąd odrębne miasta we wspólną przyszłość. Dziś, ponad wiek później, zapraszamy do wspólnego świętowania tej rocznicy – aktywnie, rodzinnie i z nutą przygody!

Zaczynamy przygodę!

Nr	Lokalizacja	Zadanie / Treść
1	Centrum Kultury Podgórze (ul. Sokolska 13)	Punkt startowy
2	Most Marszałka Józefa Piłsudskiego	Historia mostu
3	Róg ul. Krakowskiej i Rybaki	Smok z literą z herbu Kazimierza
4	Apteka Bonifratrów	Historia walki o aptekę publiczną
5	Kościół św. Katarzyny	Herb klasztoru i relikwie św. Rity
6	Piekarnia Mojego Taty (ul. Meiselsa 6)	Hasło nad ladą
7	Sklep elektryczny (ul. Krakowska 16)	Cena złodziejki
8	Kawiarnia Mleczarnia (ul. Meiselsa 20)	Specjalność kawiarni
9	ul. Estery 14	Rozszyfruj datę z liczb rzymskich
10	Plac Nowy 4	Reklama mydła
11	Restauracja Marchewka z Groszkiem (ul. Mostowa 2)	Cena chłodnika
12	Kładka Ojca Bernatka	Pełna nazwa kładki
13	Cricoteka (widoczna z kładki)	Jaka instytucja została zaadaptowana?
14	Kamienica „Pod Jeleniem” (Rynek Podgórski)	Numer budynku
15	Rynek Podgórski	Reklama na tramwaju
16	ul. Limanowskiego 7	Jaki ptak na balkonie?
17	Bar Krakus (ul. Limanowskiego 16)	Znajdź potrawę z Podgórze
18	Pracownia rzeźby „Benekczy” (ul. Benedykta 3)	Nazwa pracowni
19	IPN (ul. Czarnieckiego 3)	Historia budynku
20	Fabryka „Kryształ” (ul. Lwowska 30)	Nazwa pałacyku
21	Pralnia (ul. Lwowska 1)	Jakie zwierzę jest na grafice?
22	Plac Bohaterów Getta	Ile krzeseł na placu?
23	Mural „Robot Lema” (ul. Józefińska 24)	Cytat z „Dialogów”
24	Miejska Kasa Oszczędności (ul. Józefińska 18)	Co trzyma postać „Oszczędność”?
25	Pracownia (ul. Józefińska 9)	Jaka pracownia?
26	Kominiarnia Rehmanów (ul. Józefińska 3)	Co się tam dziś znajduje?
27	Skwer Juliusza Leo (przy kładce Bernatka)	Cytat Boya-Żeleńskiego
28	Kamienica „Paryska” (ul. Przy Moście 1)	Jaki urząd się tam mieści?
29	ul. Celna	Nazwa kraju ukrytego w nazwie
30	Cukiernia Dolińskich	Rok założenia i cena „Podgórze”

Punkt startowy: Centrum Kultury Podgórze, ul. Sokolska 13

To właśnie tutaj, w sercu dawnego miasta Podgórze, zaczyna się Wasza przygoda. Stańcie przed budynkiem Centrum Kultury Podgórze, spójrzcie w stronę Wisły – przed Wami trasa pełna zagadek i historycznych śladów, które prowadzą przez most do Kazimierza.

Zapraszamy na most Marszałka Józefa Piłsudskiego...

Zadanie 1 - Most Marszałka Józefa Piłsudskiego

Jest to najstarszy w Krakowie kompletny most drogowy nad Wisłą, który stoi do dzisiaj.

Most ma 147,5 metra długości i 18,50 metra szerokości. Waży około 1200 ton. Podparty jest na 2 filarach. Potrzeba budowy mostu, mającego zastąpić wyeksploatowany most Podgórski powstała jeszcze przed I wojną światową. Uroczystość jego otwarcia miała miejsce 19 stycznia 1933 roku i początkowo pobierano za przejście opłaty.

Na przęśle mostu znajduje się mosiężna tabliczka, z potrzebnymi informacjami.

Podaj nazwę firmy, która wykonała konstrukcję stalową tego mostu

Zadanie 2 – Smok

Za mostem na skrzyżowaniu ulicy Krakowskiej i Rybaki poszukaj figurki małego smoczka, potomka smoka wawelskiego. Smok trzyma w ręku tarczę z pięknie stylizowaną literą. Znajdowała się ona w herbie miasta Kazimierza, funkcjonującego przez prawie 500 lat koło Krakowa i była inicjałem króla Kazimierza Wielkiego – założyciela tego miasta.

Jaka to litera?

Dotarliście do kolejnego przystanku na trasie naszej gry – miejsca, gdzie historia medycyny splata się z uporem i niezłomnością. Przed Wami Apteka Bonifratrów, miejsce, które przez dziesięciolecia walczyło o prawo do służenia nie tylko pacjentom szpitala, ale i całemu miastu.

Zadanie 3 - Apteka Bonifratrów

Bonifratrzy przy swoich szpitalach zakładali także pomocne w ich pracy apteki. Nie inaczej było też w Krakowie, jakkolwiek apteka na potrzeby szpitalne wystarczała w zupełności. W związku z tym bonifratrzy zamierzali prowadzić również usługi aptekarskie dla innych mieszkańców, starając się o otwarcie apteki publicznej. Najstarszymi znanymi dokumentami, zezwalającymi bonifratrom krakowskim na powszechną sprzedaż lekarstw, są tzw. dekrety dworskie z 1748 r. i 1768 r., ale rozbiory Rzeczypospolitej przekreśliły w praktyce te zamierzenia. Po przeprowadzce na Kazimierz także austriackie władze zaborcze nie wyrażały długo zgody, pomimo prób podejmowanych ustawicznie przez bonifratrów, np. dużym kosztem otwarto w 1865 r. , zgodnie z ówczesnymi wymogami aptekę, ale osobista interwencja prezydenta Krakowa Józefa Dietla doprowadziła do jej zamknięcia. Dopiero w 1912 r. zaświtała nadzieja na zmianę statusu apteki szpitalnej na powszechną. Wówczas władze zgodziły się, nareszcie, na pozytywne załatwienie tej sprawy, jednak zdecydowana postawa aptekarzy krakowskich, doprowadziła rok później do cofnięcia zgody. Do końca XX w. sprawy tej nie rozwiązano.

Jak nazywa się apteka Bonifratów?

Wasza wędrówka prowadzi dalej – czas udać się w głąb Kazimierza gdzie czeka jedno z najważniejszych miejsc duchowych tej dzielnicy. Kierujcie się w stronę Kościoła pw. Świętej Katarzyny Aleksandryjskiej, należącego do klasztoru Augustianów. To majestatyczna, gotycka świątynia, w której cisza i atmosfera modlitwy towarzyszą odwiedzającym od wieków.

Zadanie 4 - KOŚCIÓŁ PW. ŚŚ. KATARZYNY ALEKSANDRYJSKIEJ klasztoru Augustianów

W kościele PW. ŚŚ. KATARZYNY znajdują się relikwie Św. Rity. Święta Rita to postać szczególna, która cieszy się dużą popularnością wśród wiernych poszukujących wsparcia. Uznawana jest za jedną z najskuteczniejszych patronek, nawet w sprawach beznadziejnych. Modlą się do niej osoby chore, poniżane, z problemami małżeńskimi i matki. Święta Rita pomaga również studentom w czasie egzaminów, osobom poszukującym pracy, starającym się o dziecko, a także w sprawach finansowych.

Wejdź do klasztoru oo Augustianów od strony ul. Augustiańskiej, za furtą na sklepieniu sufitowym widnieje herb, opisz go.

Spacerując dalej wśród klimatycznych uliczek Kazimierza, czas na chwilę przerwy... ale nie byle jakiej! Czas na przystanek pachnący chlebem, słodkościami i wspomnieniami dzieciństwa. Zapraszamy do Piekarni Mojego Taty – miejsca, które łączy tradycję, smak i prawdziwe rzemiosło.

Zadanie 5 - Piekarnia Mojego Taty ul. Maiselsa 6

PIEKARNIA MOJEGO TATY oferuje przepyszne chleby, bułki, rogale i obwarzanki. Posiada również tradycyjne, polskie podpłomyki z ciasta chlebowego, nadziane różnymi dodatkami. Gorące, chrupiące, prosto z pieca piekarskiego, można je wziąć w rękę i zjeść na miejscu. W swojej ofercie mają również tradycyjne słodkie wyroby z ciasta drożdżowego: drożdżówki, placki ze śliwkami, truskawkami, agrestem, brzoskwiniami, a wszystko posypane grubą warstwą pysznej kruszonki.

Jakie jest hasło widniejące w Piekarni nad ladą:

Napełnieni ciepłem i zapachem prawdziwego chleba, ruszajcie dalej! Przed Wami kolejne tropy i kolejne historie czekające na odkrycie.

Zadanie nr. 6 - Sklep Elektryczny ul. Krakowska 16

Zapytaj Panią sprzedającą w sklepie jaki jest koszt złodziejki trzygniazdkowej.

Zadanie 7 - „Mleczarnia” ul. Meiselsa 20

„Mleczarnia” to nie tylko kawiarnia – to miejsce, gdzie zatrzymuje się czas. Z zewnątrz przyciąga starym szyldem, z wnętrza zaprasza miękkim światłem, zapachem kawy i dźwiękiem rozmów. W ofercie – wielki wybór kaw i herbat, domowe ciasta i przekąski, które smakują najlepiej właśnie tutaj, przy drewnianym stole i z widokiem na tętniące życiem ulice Kazimierza. Hasło na szyldzie „Polecamy – kawy i herbaty w wielkim wyborze, domowe ciasta i przekąski” mówi o specjalności, którą szczyty się ta popularna kawiarnia na krakowskim Kazimierzu.

Pytanie: Jaka jest specjalność kawiarni?

Dalej kierujecie się na jedno z najbardziej rozpoznawalnych miejsc Kazimierza – Plac Nowy. To tętniący życiem rynek, pełen kolorowych straganów, kawiarni, restauracji i lokalnych sprzedawców. To tutaj codziennie można poczuć wyjątkowy klimat dzielnicy, odkrywać nowe smaki, a także. tajemnice przeszłości.

Zadanie 8 – ul. Estery 14

W kamienicy na ulicy Estery pod numerem 14, nad drzwiami widnieje zapis w liczbach rzymskich. Znajdź go i rozszyfruj.

Zadanie 9 - Kamienica przy Placu Nowym 4

W kamienicy przy Placu Nowym 4 widnieje reklama mydła:

Jaka jest nazwa tego mydła

Jakie jest hasło reklamowe tego towaru

Zostawiamy za sobą gwar Placu Nowego i ruszamy w stronę rzeki, przemierzając urokliwe, kręte uliczki Kazimierza. Każdy krok to kolejna opowieść, każdy zaułek kryje w sobie część dawnego życia tej niezwykłej dzielnicy. Na końcu tej części trasy czeka na Was miejsce, gdzie tradycja łączy się z nowoczesnym smakiem – restauracja „Marchewka z groszkiem”.

Zadanie 10 - ul. Mostowa 2

Przy ulicy Mostowej pod numerem 2, znajduje się restauracja „Marchewka z groszkiem”

Sprawdź w menu ile kosztuje chłodnik z botwinki z jajkiem

Zbliżamy się do Wisły – czas na przejście!

Za Wami kręte uliczki Kazimierza, smaki tradycyjnych potraw i tajemnice zakamarków. Teraz czas na symboliczny moment w naszej grze – przejście przez Wisłę, która przez lata dzieliła Kraków i Podgórze... a dziś je łączy.

Przed Wami Kładka Ojca Bernatka – nowoczesna, piesza przeprawa łącząca dwa brzegi miasta. To nie tylko most, ale także miejsce spacerów, spotkań, artystycznych instalacji i... miłosnych kłódek.

Zadanie 11 - Kładka Bernatka

Podaj pełną nazwę kładki łączącej Podgórze z Kazimierzem. Wskazówka: przy wejściu na most znajduje się kamienna tablica.

A też ruszaj w drogę na drugi brzeg!

Przechodząc zatrzymaj się na chwilę na Kładce Ojca Bernatka. Spójrz na lewy brzeg – to Kazimierz, tętniący życiem, pełen knajpek, zabytków i wspomnień po dawnym żydowskim miasteczku. Tam właśnie zaczęła się Twoja przygoda.

Teraz spójrz na prawy brzeg – przed Tobą Podgórze. Kiedyś – zupełnie osobne miasto, z własnym ratuszem, burmistrzem, a nawet herbem. Miasto dumne, rozwijające się dynamicznie w czasach Austro-Węgier, bogate w przemysł i silne tożsamościowo. Dzisiaj te dwa światy tworzą jedno miasto.

Zadanie 12.

Idąc kładką po lewej stronie Wisły widać gmach Cricoteki. Jaka podgórska instytucja została zaadaptowana pod budowę tego nowoczesnego budynku.

Teraz czas ruszyć dalej – po drugiej stronie Wisły czeka na Was Podgórze, z jego własnymi tajemnicami, miejscami pamięci i bohaterami. Przechodźcie na nowy brzeg, ale wciąż jesteście częścią tej samej opowieści.

Ruszamy w dół ulicy Mostowej...

Zadanie 13 – Kamienica „Pod jeleniem”

W Rynku Podgórskim znajduje się kamienica „Pod jeleniem”, która swoją nazwę wzięła od rzeźbionego godła w narożniku budynku - jelenia z dwoma tułowiami i jednej głowie z porożem. W tym budynku mieścił się zajazd.

Pod jakim numerem znajduje się jest ta kamienica?

Kolejny przystanek to Rynek Podgórski – serce dawnego miasta, który już widzisz stojąc pod kamienicą „Pod jeleniem”. Usiądź na chwilę na jednej z ławek. Odpocznij. Rozejrzyj się.

Z jednej strony wznosi się monumentalny Kościół św. Józefa, z drugiej dawna zabudowa z czasów monarchii austro-węgierskiej. Gdy staniesz na środku placu i obrócisz się powoli wokół własnej osi, poczujesz, jak historia tu nadal oddycha.

Zadanie 14 - Rynek Podgórski

Rynek Podgórski - niezwykle Rynek o kształcie trójkąta. Kompozycja jego przestrzeni pochodzi z dwóch okresów: końca XVIII oraz 1. połowy XIX wieku. Na wyznaczoną ponad czterdzieści lat wcześniej kanwę miasta, projektant doskonale wkomponował w nią najważniejszy plac Podgórza wraz z kościołem. Oś świątyni jest równocześnie osią Rynku i skierowana jest na wieżę ratuszową w Rynku Głównym. Dwie kolejne linie determinujące kształt Rynku (pierzei wschodniej i zachodniej) przecinają się z osią w miejscu nad którym wznosi się wieża kościelna. Rynek Podgórski oczekuje na wykonanie szeroko zakrojonych prac rewitalizacyjnych. Do połowy XX wieku płyta rynku służyła jako plac targowy. Wokół dworki-zajazdy: Pod Jeleniem, Pod Czarnym Orłem, Pod Białym Orłem.

Na tablicy z projektu zrealizowanego ze środków BO Miasta Krakowa w Rynku Podgórskim prezentującym widok Rynku Podgórskiego z początku XX wieku widać tramwaj.

Reklama jakiej firmy widnieje na tramwaju i w czym specjalizował się ten zakład?

Z Rynku Podgórskiego kierujecie się dalej – w stronę ulicy Limanowskiego, jednej z głównych arterii dawnego Podgórza. To tutaj, między kamienicami z przełomu XIX i XX wieku, rozgrywa się codzienność mieszkańców – dawniej i dziś.

Spacerując ulicą Limanowskiego, można poczuć rytm dzielnicy: mleczne bary, w których czas się zatrzymał, lokalne sklepy i zakłady usługowe, restauracje z domowym jedzeniem, piekarnie, krawcowe, punkty zegarmistrzowskie – to wszystko składa się na wielowarstwową opowieść o miejskim życiu.

Zadanie 15 – ul. Limanowskiego 7

Przy ulicy Limanowskiego pod numerem 7 znajduje się niedawno odrestaurowana kamienica z charakterystycznym balkonem, w którego balustradę zdobi piękny ptak.

Jaki to ptak?

Zadanie 16 – ul. Limanowskiego 16

Przy ulicy Limanowskiego pod numerem 16 znajduje się słynny w całym Podgórzu bar mleczny „Krakus”, który w swoim menu posiada potrawę rodem z Podgórza.

Jaka to potrawa? Znajdź ją w menu...

Zadanie 17 – Ulica Benedykta 3

Przy ulicy Benedykta 3 znajduje się pracownia rzeźby w drewnie Łukasza Wiciarza.

Od wielu lat zajmuje się on wykonywaniem różnego rodzaju rzeźb, płaskorzeźb, zestawów do gry w szachy oraz innych drewnianych akcesoriów. Artysta zaprasza do przeniesienia się w świat laufrów, wież i królowych, do świata rzeźb i szachów z drewna.

Rozszyfruj nazwę pracowni rzeźbiarskiej „Benekczy”...

Kolejny punkt na naszej mapie to Instytut Pamięci Narodowej – miejsce, gdzie historia mówi szeptem i krzykiem. Docieracie do jednego z ważniejszych i bardziej symbolicznych punktów na mapie dzisiejszego Podgórza – ulicy Stefana Czarnieckiego 3, gdzie obecnie swoją siedzibę ma Instytut Pamięci Narodowej – Oddział w Krakowie. Ale ten budynek kryje w sobie znacznie więcej niż tylko archiwa, dokumenty i wystawy...

Zadanie 18 – ul. Stefana Czarnieckiego 3

Przy ul. Stefana Czarnieckiego 3 obecnie znajduje się Instytut Pamięci Narodowej – Kraków Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. To w tym miejscu w 1974 roku do aresztu trafił Jerzy Filas (później – Jerzy Warzyński), który spędził w nim 72 dni. Podczas wykonywania wyroku pisał teksty piosenek i napisał tam m. in. utwór „Czarny chleb i czarna kawa”.

Jakie funkcje sprawował w przeszłości ten budynek:

Teraz czeka Was dłuższy spacerze przez serce Podgórza. Dotrzecie do miejsca, gdzie historia ma smak. Choć nie zawsze był on słodki.

Spacerując ulicą Lwowską, trafiamy w przestrzeń, która nosi ślady jednej z najbardziej tragicznych kart historii Krakowa – teren dawnego getta żydowskiego w dzielnicy Podgórze.

Zadanie 19 – ul. Lwowska 30

Miejsce związane z burzliwymi dziejami Parowej Fabryki Cukrów i Czekolady „Kryształ” założonej w 1913 roku. W szczytowym okresie firma produkowała 600 ton cukierków i 200 ton czekolady rocznie. Upaństwowiona w 1949 roku, potem uległa likwidacji. Na jej terenie znajdowała się pomadkarnia, czekoladkarnia i inne działy. Pałacyk w stylu historyzmu z elementami neobaroku charakteryzuje się bogatą dekoracją architektoniczną. Nieruchomość w 1916 roku zakupiła firma „Kryształ”, którą założyli warszawscy cukiernicy – Antoni i Witold Sobolewscy. Według innego źródła już w 1914 roku Witold Sobolewski zarejestrował w tym miejscu spółkę pod nazwą: „Kryształ” - Polska Fabryka Cukrów i Czekolady wyrabianych systemem Witolda Sobolewskiego Spółka z o. o. , która od 1923 roku zmieniła nazwę na: Parowa Fabryka Cukrów i Czekolady „Kryształ” Spółka z o. o. Nazwa wili, kojarząca się z nazwą fabryki słodczy mieszczącej się za pałacykiem (zachowane budynki) jest związana głównie z jej znakiem firmowym – soból (od nazwiska Sobolewskich) trzymający w łapkach kryształek cukru.

Jak nazywa się ten budynek?

Wracacie powoli w stronę Placu Bohaterów Getta – jednego z najważniejszych punktów pamięci w Krakowie. Zanim jednak tam dotrzecie, zatrzymajcie się przy ulicy Lwowskiej 1. Znajduje się tu pralnia – miejsce na wskroś codzienne, tętniące rytmem dzisiejszego życia: zapach proszku, szum suszarek, ludzie odbierający wyprane rzeczy.

Zadanie 20 – ul. Lwowska 1

Pierwszą znaną parową pralnią w Krakowie była prawdopodobnie pralnia i farbiarnia „Polonia” Wilhelma Radera, która funkcjonowała przy ulicy Czarnowiejskiej 74. Później firma ta została wchłonięta przez Zakłady Przemysłowe „Tęcza” w 1918 roku. Zakłady Przemysłowe „Tęcza” były największą pralnią i siecią pralni w Krakowie. Inną dużą firmą była powstała w 1907 roku Chemiczna Pralnia, Farbiarnia i Plisownia Franciszka Bębenka. Pralnia ta również posiadała wiele filii na terenie miasta, ale główna siedziba znajdowała się przy ulicy Grzegórzeckiej 32a. Ubrania do prania były przewożone firmowym samochodem z punktów odbioru do centrali, gdzie poddawano je wymagany przez klienta procesom. Pralnia Bębenka działała także w okresie okupacji, a dzięki fili w getcie była zaangażowana w pomoc dla żydów. Innymi większymi pralniami był też „As” przy ulicy Kątowej 9 oraz pralnia „Czystość” przy ulicy Dąbrowskiego 11 (Podgórze). Przy ul. Lwowskiej 1 znajduje się współczesna pralnia samoobsługowa.

Jakie zwierzę znajduje się na grafice umieszczonej w tej pralni?

Plac Bohaterów Getta

Znajdujecie się teraz w samym sercu pamięci dawnego getta – na Placu Bohaterów Getta, dawnym Placu Zgody, miejscu dramatycznych wydarzeń z czasów II wojny światowej. To właśnie tutaj, w latach 1942–1943, Niemcy organizowali zbiórki i selekcje ludności żydowskiej przed deportacjami do obozów zagłady – najpierw do Bełżca, później do Auschwitz. Tłumy ludzi, walizki, krzyk, chaos, bezsilność. Czasem ostatnie spojrzenie na rodzinę, ostatni krok na znanym bruku. Plac dzisiaj zdobi pomnik –krzesła rozstawione w przestrzeni. Każde z nich symbolizuje osobę, która z tego miejsca nie wróciła. To również metafora pozostawionego życia, pustego mieszkania, niedokończonej historii.

Opuszczacie Plac Bohaterów Getta i wchodzicie na ulicę Józefińską – z pozoru zwykłą, spokojną ulicę Podgórze. Kamienice nie przykuwają szczególnej uwagi, a jednak... warto przyjrzeć się uważniej. Bo właśnie tutaj codzienność splata się z przeszłością, a dawne historie czekają, by je na nowo odkryć.

Zadanie 21 – ul. Józefińska 24

Idąc dalej w głąb ul. Józefińskiej pod nr 24 zobaczysz mural „Robot Lema” dotyczący pisarza Stanisława Lema. Znajduje się na nim cytat z „Dialogów” pisarza.

Jaki cytat znajduje się na tym muralu?

Zadanie 22 – ul. Józefińska 18

Miejska Kasa Oszczędności - budynek, o secesyjnym, bogatym wystroju elewacji i wewnątrz, zbudowany w latach 1909-10 w/g projektu Antoniego Dostala do dziś pełni funkcje bankowe. W zwieńczeniu gmachu znajduje się herb miasta Podgórza, zaś nad wejściem znajduje się kamienny portal, który zdobi płaskorzeźba „Oszczędność”, autorstwa Pawła Turnusa (rzeźbiarz i malarz, projektant ołtarzy w podgórskich kościołach). W czasie II wojny światowej, znajdując się w obszarze getta, budynek stał się siedzibą Żydowskiej Samopomocy Społecznej. W dniu 6 marca 1942 roku w dużej sali miało miejsce pamiętne wydarzenie - kolejna trzecia już selekcja mieszkańców getta związana z wywozem ich do obozu zagłady w Bełżcu.

Co trzyma w dłoni postać kobiety z płaskorzeźby „Oszczędność”?

Zadanie 23 – ul. Józefińska 9

Na ulicy Józefińskiej 9 na drzwiach jest ulokowana mała mosiężna tabliczka. Jest to szyld pracowni.

Jaka to pracownia?

Zadanie 24 – ul. Józefińska 3

Franciszek Rehman mistrz kominiarski po przybyciu do Podgórza założył pierwszy zakład kominiarski. Była to rodzina wielce zasłużona w dziejach Podgórza i bardzo czynnie udzielała się w życiu społecznym. Franciszek Rehman (1805-1890) mistrz kominiarski, syn wyżej wspomnianego Franciszka i Joanny Winkler, przejął po śmierci ojca zakład, był długoletnim radnym miasta Podgórza zastępcą burmistrza m. Podgórza, członkiem komitetu budowy szkoły miejskiej (1881) przy ul. Zamojskiego 4-6. Franciszek Andrzej Rehman (1852-1898) syn Franciszka i Pauliny z Wilczków (1833-1915) kontynuował tradycję rodzinną, był pierwszym naczelnikiem straży pożarnej w Podgórzu, zasłużonym działaczem towarzystwa „Sokół”, radnym miasta Podgórza. Rodzina Rehmanów nadal mieszka w jednym z najstarszych domów w Podgórzu. Przy ulicy Józefińskiej 3 znajduje się współczesny szyld związany z wyżej opisaną profesją.

Co znajduje się pod adresem ul. Józefińska 3?

Tam, gdzie historia zatacza krąg....

Dotarliście na koniec ulicy Józefińskiej, gdzie rozciąga się niewielki plac gdzie stoi pomnik Juliusza Leo, prezydenta Krakowa, który ponad 100 lat temu doprowadził do zjednoczenia dwóch miast. Pomnik ten to ciche upamiętnienie wielkiego kroku w historii miasta, ale też symbol Waszej dzisiejszej podróży.

Zadanie 25 - W pobliżu kładki Bernatki

W centralnym punkcie małego placu stoją: kamień z pamiątkową tablicą oraz pomnik prezydenta Krakowa Juliusza Leo. Skwer ten nosił przed I wojną światową nazwę Cesarza Franciszka Józefa II, a obecna jego aranżacja jest z 2018 roku.

Napisz słowa, których autorem jest Tadeusz Boy Țeleński, a które można przeczytać na jednej z tych pamiątek historii.

Z Juliuszem Leo za plecami ruszamy dalej, podążając malowniczą trasą wzdłuż Wisły, w stronę kolejnego ważnego punktu naszej gry — kamienicy Aleksandrowicza przy ul. Przy Moście 1. Ta ulica to nie tylko nadwiślański trakt spacerowy — to także świadek wielu opowieści o życiu Podgórza i jego mieszkańcach. Podążając nią, możecie poczuć bliskość rzeki, której meandry kształtowały losy miasta i jego mieszkańców. Pod numerem 1 stoi kamienica Aleksandrowicza — budynek, który był świadkiem przemian Podgórza na przestrzeni wieków. Kamienica ta związana jest z rodziną Aleksandrowiczów, którzy odgrywali ważną rolę w lokalnej społeczności, a ich dom tętnił życiem, kulturą i przedsiębiorczością.

Zadanie 26 – kamienica „Paryska”

Na ul. Przy moście 1 znajduje się kamienica „Aleksandrowicz”, zwana także „Paryską”. Nazwa paryska lub francuska, stosowana wymiennie, wzięła się stąd bo swym majestatem i elegancją przypomina te z Paryża. Nazwę „Aleksandrowicz” zawdzięcza z kolei inwestorowi, jakim był zamożny żydowski przemysłowiec Filip Aleksandrowicz.

Podaj nazwę ważnego urzędu, który mieści się obecnie w tej kamienicy

Zadanie 28 – ul. Celna

Idąc dalej skręć w ulicę Celną, ta niepozorna uliczka skrywa w sobie europejskie skojarzenia.

Podaj nazwę kraju ukrytego na Celnej

Po spacerze pełnym miejskiego zgiełku i historii ulicą Limanowskiego, docieracie do kolejnego skarbu Podgórza – cukierni Dolińskich.

To niepozorne miejsce, ale pełne smaków i zapachów, które od lat przyciąga mieszkańców i gości. Dolińscy to rodzinna firma, która pielęgnuje tradycję ręcznie robionych wypieków i słodkości, łącząc historię z pasją do cukiernictwa.

Zadanie 29 - Cukiernia Dolińskich

Po zakończeniu II Wojny Światowej uruchomiona zostaje przez Alfreda Drożdża mała tradycyjna rodzinna cukiernia. To pierwszy zakład rzemieślniczy tej branży w Podgórzu – prawobrzeżnej dzielnicy Krakowa. Już wkrótce po przystąpieniu do spółki Franciszka Staśto wraz z żoną, cukiernia się modernizuje i rozrasta. Zostają wprowadzone nowe metody pracy, nowoczesne maszyny i technologie, powiększa się asortyment produktów. Wykorzystując zdobyte umiejętności i nauki dawnych Mistrzów cukierniczych, stosując sprawdzone, tradycyjne receptury produkując na bazie najlepszych surowców Cukiernia pod kierownictwem Zofii i Franciszka Staśto na trwale przez dziesięciolecia wpisuje się w pejzaż Podgórza i miasta Krakowa. W latach osiemdziesiątych XX w. do pomocy przystępuje nowe pokolenie: córka Lucyna Staśto wraz z mężem Wojciechem Dolińskim. Oni to od 2002 roku przejmują prowadzenie działalności produkcyjnej i handlowej starając się podtrzymać dobrą markę Cukierni.

W którym roku została otwarta cukiernia?

Ile kosztują Podgórzanki (cena za kilogram)?

Wasza wędrówka dobiega końca — wracacie do miejsca, gdzie wszystko się zaczęło, na ulicę Sokolską 13. To tutaj, po pełnej przygód i historii trasie, czeka na was ostatnie zadanie.

Zadanie 30 - Budynek Centrum Kultury Podgórze – ul. Sokolska 13

Budynek wzniesiony został w latach 1872–1881. Jako projektanci obiektu wymieniani są miejski architekt Józef Kryłowski, zatrudniony w magistracie ówczesnego miasta Podgórze (włączonego do Krakowa w 1915 r. jako osobna dzielnica), oraz Emil Lubicz Serkowski, miejski inżynier budowlany, w latach 1888–1889 burmistrz Podgórze. W 1892 r. w obiekcie znalazła swoją siedzibę Powszechna Szkoła Wydziałowa Męska. Funkcję placówki oświatowej budynek pełnił do 1974 r. Później znajdowała się tu siedziba Miejskiego Centrum Obsługi Oświaty Południe w Krakowie. W 2011 roku budynek zajął dzielnicowy Dom Kultury Podgórze, a obecnie mieści się tutaj Centrum Kultury Podgórze. W latach 2009-2016 przeprowadzono częściowy remont obiektu m. in. zmieniono pokrycie dachu, a wnętrza dostosowano do pełnionych funkcji placówki upowszechniania kultury. W 2018 r. za kwotę ponad 1. 5 mln zł pochodzącą głównie z funduszy Unii Europejskiej, przeprowadzono kompleksowe prace remontowo-konserwatorskie w trakcie których m. in. wymieniono stolarkę okienną, oczyszczono elewacje frontowe oraz zakonserwowano detale architektoniczne i elementy metalowe. W efekcie tych prac zabytkowi przywrócono dawny, oryginalny koloryt cegły i wydobyto jego wyjątkowe, historyczne XIX-wieczne walory estetyczne, zdobienia, wykucia i rzeźbienia.

Na fasadzie budynku znajduje się tabliczka powodziowa pokazująca poziom Wisły z powodzi z początku XX wieku.

Podaj datę znajdującą się na tabliczce...

Gratulacje! Ukończyliście grę terenową „Dwa brzegi – jedno miasto” — podróż, która połączyła w sobie historię, współczesność i wspólną zabawę. Przemierzając ulice Podgórza i Kazimierza, odkrywaliście tajemnice dwóch dawnych miast, które dziś tworzą jedno, tętniące życiem Kraków.

Mamy nadzieję, że ta przygoda zainspirowała was do dalszego odkrywania miasta — jego historii, ludzi i niezwykłych miejsc, które kryją się tuż za rogiem. Bo Kraków to nie tylko dwa brzegi Wisły — to przede wszystkim ludzie i ich opowieści, które tworzą serce tego miejsca.

KARTA ODPOWIEDZI

NR ZADANIA	ODPOWIEDŹ
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	

12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	

25	
26	
27	
28	
29	
30	